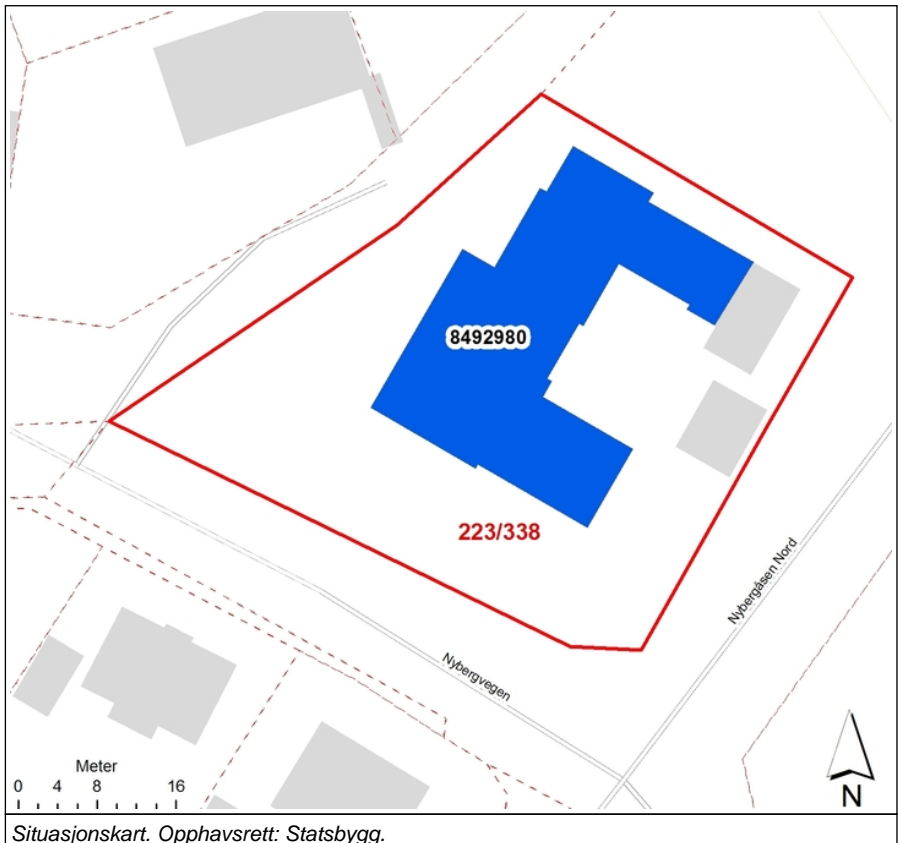

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Telemark
 Kommune: 806/Skien
 Opprinnelig funksjon: Barnehjem
 Nåværende funksjon: Barnevernsadm.
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
 Totalt antall bygg: 2

Situasjonskart. Ophavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
13355	MUNK & KLEM, HOVEDBYGNING	1964	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	8492980	223/338

Vern kompleks

Formål: Formålet med fredning av Munk og Klem, opprinnelig Munk og Klem barnehjem, er å bevare et eksempel på et formålsbygd barnehjem oppført i samsvar med nyere ideer og myndighetskrav. Fredningen skal sikre bygningens utforming og uttrykk som dokumenterer en utvikling som er barnevernshistorisk viktig.

Begrunnelse: Bygningen er et godt eksempel på barnevernsfaglige føringer som er forent med et småskala modernistisk uttrykk med arkitektoniske kvaliteter. Munk og Klem har modernistiske elementer som flatt tak, markerte gesimser, vindusbånd og tegloverflater ute og inne. I Sosialdepartementets småskrift nr. 5, 1958, beskrives hvilke funksjoner nye barnehjem må dekke og hvilke typer rom og arealer som kreves. Institusjonene skulle etableres i boligområder for at barnehjemsbarna skulle kunne ha et naturlig samvær med barn i nabolaget. Munk og Klem er, som Sosialdepartementet foreskriver, bygd med personalbolig, oppholdsrom og lekerom, egen soveromsavdeling, og lokalisert i et boligområde.

Barnehjemshistorien til Munk og Klem går tilbake til 1902. Nåværende bygning ble oppført av den veldedige organisasjonen Hvite Bånd og finansiert gjennom arrangementet Barnas Dag, som fortsatt holdes i Porsgrunn en lørdag i mai hvert år. Dette har gitt Munk og Klem en sterk tilknytning til nærmiljøet.

Barnehjemmet er dermed også et viktig eksempel på en veldedig, ikke-religiøs organisasjons virksomhet og samspillet med offentlig barnevern.

Omfang: Fredningen omfatter hovedbygningens eksteriør og deler av interiør.

Beskrivelse kulturmiljø

Munk og Klem består av en hovedbygning med u-formet planløsning og en separat garasje som sammen danner et gårdsrom. Eiendommen ligger i et etablert villastrøk, men grenser mot et område for lettere industri på en side. Tomten er opparbeidet som ordinær hage med plen, beplantning og enkelte store trær.

På grunn av endring av kommunegrensen ligger Munk og Klem ikke lenger i Porsgrunn, men i Skien.

Eiendomshistorikk

1902: Komité for barnehjem nedsettes. Elise Klem, enke etter Dr Klem, er initiativtaker.
 1905: Dr Gustav Klems børnehjem for Porsgrund og omegn etableres i Porsgrunn på Vestre Tørrmo. Bygningen finansieres gjennom innsamlende midler. Driftes av bl.a givere og syforeninger.
 1913: Navnebytte til dr Gustav Klems og Søren Munks barnehjem.
 1916: Hvite bånd, kristen avholdsforening for kvinner, overtar driften da kommunen har takket nei.
 1964: Den nåværende institusjonsbygning tas i bruk. Bygd for 12 barn med 3-4 ansatte.
 1965: Barnas dag overtar da Hvite bånd ikke klarer å opprettholde driften. (Årstall usikkert, 1965 eller 1967)
 1968: Opphold i driften
 1969: Barnas Dag gjenopptar driften. Små- og spedbarnsavdeling igangsatt.
 1972: Navnebytte til barnehjemmet Munk og Klems små- og spedbarnshjem.
 1982: Fylkesbarnevernet i Telemark overtar driften.
 1999: Barnehjemmet legges ned
 2000: Skien ungdoms- og familiesenter opprettes og dermed tas bygningen i bruk som kontorbygning.
 2004: Staten overtar

Verneverdige bygg

Byggnr: 13355
GAB nr: 8492980
Navn: MUNK & KLEM,
HOVEDBYGNING
Oppført: 1964

Munk og Klem sett fra vest. Opphavsrett: Statsbygg.

Munk og Klem. Opphavsrett: Statsbygg.

Terrasse mot vest. Opphavsrett: Statsbygg.

Inngang til den tidligere bestyrerleiligheten som ble fint innpasset som et byggetrinn 2 i 1969. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot Nybergvegen. Opphavsrett: Statsbygg.

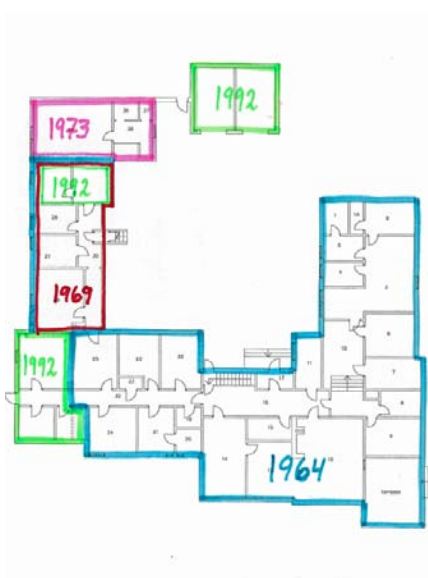
Inngangsparti. Opphavsrett: Statsbygg.

Gårdsplass. Opphavsrett: Statsbygg.

Gårdsplass mot hovedinngang. Opphavsrett: Statsbygg.

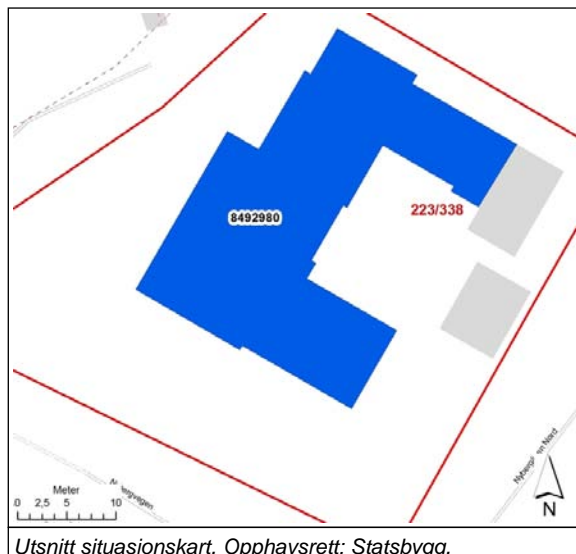
Ombyggingshistorien med årstall. Blått omriss viser opprinnelig del, inkl leskur t v som senere er innredet. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 13355 MUNK & KLEM, HOVEDBYGNING

Kompleks 13859 MUNK & KLEM, SKIEN

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: STATSBYGG SØR
GAB nr: 8492980
Gnr/bnr: 223/338
Oppført: 1964
Byggherre: Hvite Bånd, Porsgrunn
Arkitekt: Arnt Reppesgård
Opprinnelig funksjon:
Nåværende funksjon:
Bygningsart:
Regulering: Regulert: Regulert til allmennyttig formål.
Vernestatus:

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Murbygning med u-format grunnplan. Midtfløyen har kjeller. Bygningen har tidstypiske 60-talls trekk både i utforming og materialbruk. I den opprinnelige situasjonen hadde bygningen L-format grunnplan. Planløsningen var sonedelt med soverom i enden av hver fløy. Nordfløyen har midtkorridor, mens østfløyen har sidekorridor. Midtpartiet med hovedinngangen hadde fellesrom, kontor og hybel for bestyrerinnen. Knappe ressurser og nøkternhet vises i at korridoren i østfløyen er angitt som lekerom/arbeidsrom på plantegningen, og bestyrerinnens boenhet består av ett rom med en liten sovenisje, uten bad og kjøkken.

Sammendrag bygningshistorie

Barnevern i Telemark gjennom 150 år av Ellinor Young (2004) gir en oversikt over historien til Munk og Klem.

Bygningshistorikk

1964 Bygget oppføres og tas i bruk.
1969 Det lages tilbygg mellom barnhjemmet og den opprinnelige frittstående garasjen slik at bygningen får u-format grunnplan. Tilbygget rommer bestyrerleilighet.
1989 Fløyen med opprinnelig garasje blir tilbygget et konferanserom. Garasjen ominnredes og tas i bruk som møterom.
1992 Munk og Klems tiltak for kriseplassering utvides til også å gjelde barn 7-12 år. Eksisterende soveromsfløy tilbygges to soverom. Frittstående garasje er bygget sammen med barnhjemmet.

Vern

Formål: Formålet med fredningen er å ta vare på Munk og Klem som formålsbygd barnehjem fra 1960-tallet med tidstypisk modernistisk arkitektur og materialbruk. Fredningen skal sikre det uttrykket bygningen fikk ved oppføring i 1964, med senere endringer og tilbygg som er utført på en helhetlig måte. Formålet er videre å bevare eksteriørets volum, utforming, materialbruk og originale/eldre bygningsdeler. Formålet med fredning av interiøret er å bevare rominndeling, materialbruk og interiørelementer i den opprinnelige delen av bygningen.

Begrunnelse: Munk og Klem har et typisk 60-talls uttrykk og framstår som en småskala institusjon, men med et volum som gjør at det ikke skiller seg ut i boligområdet det ligger i. Dette er i tråd med Sosialdepartementets føringer for barnehjemsutforming. Bygningen er på ett plan, og viser både i planløsning og arkitektur en vesentlig utvikling fra Iras hus (kompleks 13870) som er oppført bare fem år tidligere. Institusjonen hadde opprinnelig rom tilpasset stell av spedbarn, og i 1975 var Munk og Klem ett av tre spedbarnshjem i Norge. Bygningen har et godt bevart og tilnærmet opprinnelig eksteriør. Interiøret er dels preget av robuste materialer som sammen med viktige deler av opprinnelig planløsning er godt bevart.

Omfang: Fredningen omfatter eksteriøret til den opprinnelige bygningen (1964) og de senere tilbygde delene som samlet danner en fløy (den nordligste av sidefløyene).
Fredningen av interiøret er avgrenset til den opprinnelige bygningen (1964). Innenfor denne delen omfatter fredningen rominndelingen av den bevarte planløsningen, materialbruk, opprinnelige interiørelementer og fast inventar som skaprekke i tidligere gang/lekerom.

Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr: 1
Interiørnavn: Gang 1. etg
Beskrivelse: Integreert skapvegg i gang.

Interiørnr: 2
Interiørnavn: Kjeller
Beskrivelse:

BYGNING 13355 MUNK & KLEM, HOVEDBYGNING

Kompleks 13859 MUNK & KLEM, SKIEN

Hovedfasaden mot adkomsten. Opphavsrett: Statsbygg.

Fløyen nærmest er opprinnelig en soveromsfløy. Opphavsrett: Statsbygg.

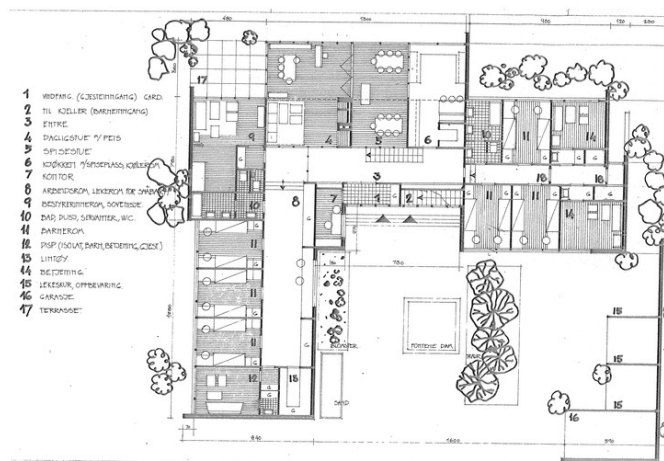
Terrasse mot vest. Til høyre for terrassen lå opprinnelig bestyrerinnerrommet med sovenisje, mens felles stue lå til venstre. Opphavsrett: Statsbygg.

Mot vest. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 13355 MUNK & KLEM, HOVEDBYGNING

Kompleks 13859 MUNK & KLEM, SKIEN

Opprinnelig situasjonsplan og planløsning slik bygningen ble oppført. Opphavsrett: Statsbygg.

Platting 1. etasje med skravur for fredet interiør. Opphavsrett: Statsbygg.

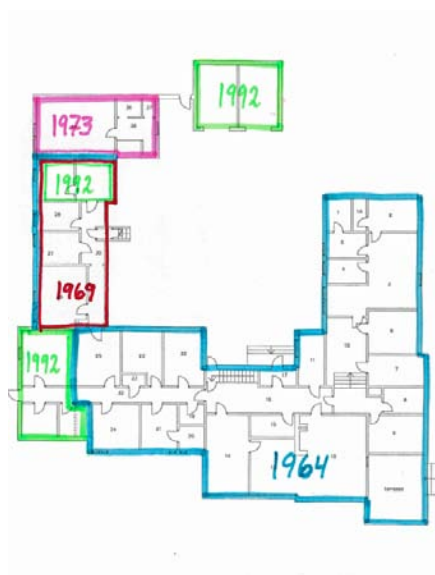
Dørfeltet vender mot hovedentreen, til høyre det tidligere lekerommet. Opphavsrett: Statsbygg.

Gang. Mot tidligere lekerom. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 13355 MUNK & KLEM, HOVEDBYGNING

Kompleks 13859 MUNK & KLEM, SKIEN

Blått omriss viser opprinnelig utstrekning, inkl leskur mm som senere er blitt innredet. Opphavsrett: Statsbygg.

Kjøkken. Opphavsrett: Statsbygg.

Entre og rom innenfor hovedinngang. Opphavsrett: Statsbygg.

Stue med peis. Opphavsrett: Statsbygg.